

ninger til det ikke vedtagne 1938-grundlovsforslag retskildemæssig værdi. I øvrigt anfører han, at han finder, at en sproglig fortolkning vil føre til samme resultat. Rigsadvokaten når til den konklusion, at en forening først virker ved vold i grundlovens forstand, såfremt de voldelige handlinger, medlemmerne har begået, er sket på vegne af foreningen.

Dog fremfører Rigsadvokaten videre, at »der kan argumenteres for, at forholdet begået spontant og ud fra medlemmernes egen beslutning kan tillægges betydning, såfremt de pågældende medlemmer efter voldsudøvelsen atter optræder som en sammenslutning, idet de strafbare forhold herved udadtil vil fremtræde som foreningsaktivitet, jf. præmisserne i den tyske forbundsforvaltningsdomstols afgørelse. Det forudsættes herved, at sammenslutningens medlemmer har kendskab til de strafbare forhold og billiger disse eller i hvert fald affinder sig med disse uden at gøre indsigelse.«

I notatet af 15. marts 1988 fastholdes et enkelt mønster for fortolkningen. Notatet fremfører, at enhver forening kan forbydes/opløses, hvis dens formål er eller den som led i sin almindelige virksomhed overtræder lovgivningen, samt at der ikke er plads til en opportunitetsafvejning. Virker en forening ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, skal den opløses. Dette anføres direkte af Alf Ross og Henrik Zahle.

Med hensyn til fortolkningen af 1938-forslagets begrænsning til politiske foreninger kan det anføres, at Poul Meyer i Dansk Forfatningsret, 1950, har fremhævet, at en voldelig forening også i 1938-forslaget kunne forbydes uanset foreningens formål.

Konkluderende kan det i pagt med professor, lic.jur. Gorm Toftgaard Nielsen anføres, at Rigsadvokatens »ret til ud fra opportunitetsprincippet at skønne over, om der skal anlægges opløsnings sag, er i strid med al statsretlig litteratur og uden en eneste direkte kildestøtte. Den anden opfattelse (at stk. 2 kun vedrører politiske foreninger) har støtte i en dagblads-kommentar fra Preben Wilhjelm. Endelig har Rigsadvokaten lagt beviskravene så højt, at grundlovens hjemmel for foreningsforbud fremover må anses for uanvendelig.«¹⁸⁾

På baggrund heraf er det forslagsstillernes opfattelse, at såfremt Rigsadvokatens omstridte fortolkning af grundlovens § 78, stk. 2, ikke tillægges vægt, vil der ifølge al statsretlig litteratur være baggrund for at søge Pædofilforeningen opløst, såfremt det kan dokumenteres, at foreningen har til formål at udøve vold eller faktisk som led i foreningens aktiviteter udøver vold eller opfordrer til vold.

Det er forslagsstillernes forventning, at et sådant bevis kan føres, jf. oven- og nedenfor.

5. Internationale konventioners bestemmelser

Det fremgår af den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 10 og 11, at enhver har ret til ytringsfrihed og foreningsfrihed. Af artikel 10 fremgår det yderligere, at retten til ytringsfrihed omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser. Af artiklen fremgår det videre, at enhver har ret til at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed, herunder ret til at oprette og slutte sig til fagforeninger for at beskytte sine interesser.

Retten til ytrings- og forsamlingsfrihed er begrænset ved artiklerne 10 og 11, andet stykke: Heraf fremgår det samstemmende, at indskrænkninger i udøvelsen af disse rettigheder alene kan udøves sådan, som det er foreskrevet ved lov, og som det er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden (forslagsstillernes fremhævelse) eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Beskyttelse imod forbrydelser og beskyttelse af sundhed og sædelighed nævnes med andre ord eksplicit som interesser, der kan hjemle, at retten til ytringsfrihed og foreningsfrihed begrænses. Retten til at ytre sig frit er i Danmark bl.a. allerede begrænset af straffelovens §§ 230 og 235, der forbyder optagelse af utugtige fotografier, film eller lignende af personer under 18 år samt forbyder erhvervsmæssigt salg eller anden udbredelse af utugtige fotografier, film eller lignende af børn.

FN's konvention om barnets rettigheder fra 1989 forpligter de lande, der har underskrevet konventionen, til at arbejde for børns særlige ret til omsorg og bistand. Det fremgår af børnekonventionens artikel 19, at deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige (forslagsstillernes fremhævelse), administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder *seksuelt misbrug* (forslagsstillernes fremhævelse), medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt. Videre hedder det i stk. 2, at sådanne beskyttende foranstaltninger i passende omfang bør omfatte virkningsfulde retningslinjer såvel for udformning af sociale programmer, der kan yde den nødvendige støtte til barnet og til